

Чому підконтрольне Татарову Бюро економічної безпеки можуть ліквідувати

Читати на російськи

Додати не бачили дописати в Google

Чому підконтрольне Татарову Бюро економічної безпеки можуть ліквідувати

Як БЕБ привернула увагу парламентарів і чому зараз говорять про можливу ліквідацію нової структури?

13 грудня Верховна Рада створила тимчасову слідчу комісію (ТСК) для перевірки та оцінки діяльності Бюро економічної безпеки України (БЕБ), створеної лише рік тому. Комісія розслідує можливі порушення законодавства службовцями БЕБу, що спричинили зменшення бюджетних надходжень.

За освіту ТСК проголосували 324 народні депутати. Очолив комісію нардеп від партії Голос Голос Ярослав Желязняк.

БЕБ з'ясувавав, чим БЕБ привернула увагу парламентарів і чому зараз говорять про можливість ліквідацію новоствореної структури.

Передісторія БЕБ. І ліквідація БЕБ

У 2020 році для отримання другої частини макрофінансової допомоги на загальну суму 1,2 млрд євро європейці висунули українській владі низку вимог щодо реформування контролюючих органів в Україні.

Одна з них передбачала ліквідацію податкової міліції, а натомість створення нового органу, який займався економічними злочинами.

Податкова міліція була відома тиском на бізнес, сумнозвісною практикою «маски-шоу» та квітучою корупцією.

На той момент в Україні на злочинах у сфері економіки, таких як, наприклад, хищення від сплати податків або відмивання коштів, спеціалізувалися три правоохоронні органи — податкова міліція, яка була спеціалізованим підрозділом Державної фіскальної служби (ДФС), Служба безпеки України та Національна поліція.

Загалом понад 13 тисяч слідчих із цих правоохоронних відомств займалися боротьбою з економічними правопорушеннями.

Часто їхні повноваження дублювалися, а паралельна робота затиювала розгляд справ.

Водночас їхня ефективність у протидії економічним злочинам залишалася дуже низькою.

За даними Офісу Генерального прокурора, у 2019 році в Україні зареєстрували 1287 кримінальних проваджень лише щодо ухилення від сплати податків. Із них до обвинувальних вироків суду довели лише 10 справ, ще у 8 справах суд прийняв бік платників податків.

Уряд планував створити єдиний орган, який займатиметься всіма економічними злочинами в країні Бюро економічної безпеки. Але вже на часі ліквідація БЕБ.

Влітку 2020 року проект закону про Бюро економічної безпеки було внесено на розгляд Верховної Ради.

Документ авторства Данила Гетьманцева, голови комітету з фінансів, податкової та митної політики, було схвалено парламентом, а у березні 2021-го підписано Президентом Володимиром Зеленським .

У день підписання закону про БЕБ на сайті Президента з'явилос повідомлення, що знову бюро аналізуватиме «бенефіціарів фінансових операцій і визначатиме, чи є порушення закону в обігу коштів тих чи інших бізнесових чи державних структур». Тим часом Служба безпеки України втратить «невластиві спецслужбам функції» щодо розслідування злочинів щодо корупції та організованої злочинної діяльності у сфері управління та економіки».

Очікувалося, що створення БЕБу скоротить кількість правоохоронців, які займаються в Україні економічними злочинами. У новому органі чисельність усіх працюючих мала не перевищувати 4 тисячі осіб.

Бюро економічної безпеки уряд створив 12 травня 2021 року як центральний орган виконавчої влади, який координує Кабінет Міністрів.

Незважаючи на правоохоронний статус БЕБ, замислювався авторами закону та як аналітичний центр. Закон передбачає у БЕБі роботу відділів стратегічних та тактичних аналітиків, які мають працювати над моніторингом економіки та надавати певні висновки/рекомендації Верховній Раді та уряду. Аналітичний відділ повинен ставити напрям роботи детективам БЕБ — у яких сферах, регіонах чи напрямках є певні ризики правопорушень.

Конкурс із скандалом

Бюро економічної безпеки мало розпочати роботу 25 вересня 2021 року, після обрання директора відомства.

Главу БЕБ обирала конкурсна комісія на чолі з Тимофієм Міловановим, колишнім міністром економічного розвитку, торгівлі та сільського господарства.

На посаду керівника Бюро економічної безпеки вирушили [59 кандидатів](#) . Конкурс пройшов не без скандалів.

Наприклад, до участі у конкурсі до керівника БЕБу не допустили экс-члена РНБО [Олександра Данилюка](#) , який не зміг нострифікувати (підтвердити) диплом, отриманий в американському виші. Нівито через свій недопуск Данилюк потім ударив Мілованова під час святкування дня народження.

Крім того, були питання самої організації конкурсу. Під час ключових співбесід фіналістів, що тривали протягом одного робочого дня, більшість членів конкурсної комісії, а саме на той момент міністр інфраструктури Олександр Кубраков, перший віце-прем'єр-міністр [Олексій Любченко](#) , заступник керівника Офісу президента Юлія Смирденко та голова Служби зовнішньої розвідки Олександр Литвиненка було підключено до засідання чин із Запоріжжя. Призначений без конкурсу. (...) Що цікаво, голова ТСК з БЕБ Ярослав Желязняк запитав у голови Бюро про нього через призму не просто зв'язку, а кумівства з Татаровим. І хотів дізнатися, звідки ж Мельник взяв резюме Гагача. Відповіді ми не отримали».

Це піддавало сумніву наявність кворуму, необхідного для легітимності ключового етапу конкурсу, [йдеться у розслідуванні програми «Схеми»](#) .

Журналісти також з'ясували, що в день визначення трійки фіналістів на посаду директора деякі члени комісії не знали про спосіб голосування та підрахунок балів.

За результатами конкурсу головою БЕБу обрали [Валіма Мельника](#) - голову ліквідованої Податкової міліції. А як ліквідація БЕБ?

Мельник понад 20 років працює у системі фіскальної служби та досконало знає принципи та методи роботи Податкової міліції.

Спочатку планувалося, що БЕБ очолить людину з першокласною репутацією, але бажання Офісу президента взяти Бюро під свій контроль перемогло.

Мельник – креатура Олега Татарова, скандального заступника голови Офісу президента [Андрія Єрмака](#) . В ОП Татаров відповідає за контроль над правоохоронними органами. Водночас, НАБУ його [підозрює](#) у махінахіях із квартирами Укрбуду для Нацгвардії. Наприкінці 2022 року НАБУ та САП завершили розслідування розкрадання 18 млн. на будівництві квартир для військових.

Мельник знайомий із Татаровим з часів роботи останнього у Головному слідчому управлінні МВС (у 2011-2014 рр.).

Кандидатуру Мельника було схвалено за сприяння помічника президента Сергія Шефєра. Однак цього було недостатньо, треба було отримати погодження від президента Володимира Зеленського.

Для цього Мельник запустив широку медіа-кампанію про свої «досягнення» у Податковій міліції. Медійним супроводом Мельника [займався](#) піар-агентство «Магонова та Партнери», наприклад, організувало йому перформанс-конференцію на кшталт презентації нової моделі iPhone.

Паралельно Мельник доводив свою відданість ВП активним обшукам Податкової міліції у КМДА та на комунальних підприємствах. Тоді Офіс президента намагався знйти мера Києва Віталія Кличка з посади голови Київської міської адміністрації.

Призначення Мельника було демонстрацією того, що замість створення нової служби відбувається зміна ввісок.

Старі кадри Олега Татарова

За словами Ярослава Желязняка, працювати в БЕБ здебільшого справді перейшли колишні працівники з податкової, прокуратури та поліції.

Деякі з них одразу почали застосовувати практику з попередніх місць роботи. Так, у Закарпатській області на початку січня викрили на хабарі старшого детектива місцевого управління БЕБу, який прикивав нелегальний збут електронних сигарет. Правоохоронці задокументували передачу йому першої частини хабара у сумі \$2 тис. А при отриманні другої частини \$4 тис. детектив БЕБ був затриманий.

За інформацією голови правління Statewatch Олександра Леменова, який брав участь у засіданні ТСК Верховної Ради як експерт з органів кримінальної юстиції, неперозорість конкурсних відборів, вплив різних «дивлячих» на БЕБ, « [призначення на посади чорт знає кого](#) », є одним із низки зауважень до діяльності БЕБ .

«Найбільше вразило те, як цинічно Офіс Президента, а точніше заступник Єрмака — Олег Татаров — запхав двох своїх соратників у Бюро», — зазначає Леменов на своїй сторінці у Facebook, — «У БЕБ на посаду заступника голови було призначено Віталія Гагача. Це прокурорський чин із Запоріжжя. Призначений без конкурсу. (...) Що цікаво, голова ТСК з БЕБ Ярослав Желязняк запитав у голови Бюро про нього через призму не просто зв'язку, а кумівства з Татаровим. І хотів дізнатися, звідки ж Мельник взяв резюме Гагача. Відповіді ми не отримали».

Друга цікава персона в БЕБ – экс-глава ДСУ МВС часів Януковича [Микола Чинчин](#) . Тому потрібна ліквідація БЕБ.

«Він був пострачений, адже підпадав під дію Закону „Про очищення влади“. Проте знаменитий ОАСК, який ліквідували лише днями, свого часу скасував це обмеження. Чинчин за конкурсом, законодавчо встановлених обмежень не має, працює аналітиком. Мельник Чинчина знає давно роботу». Чинчин — це найближчий соратник і МВС того ж таки Олега Татарова під час ЄвроМайдану, який вони інтенсивно відпрацьовували на користь Януковича», — зазначає Олександр Леменов.

Днями на посаду керівника головного підрозділу детективів БЕБ призначили Олександра Ткачука, що, за інформацією Леменова, також є креатурою Татарова.

Ткачук не має необхідного досвіду роботи як керівника, що є обов'язковою вимогою для такої посади.

Чи не проводять розслідування. Ліквідація БЕБ дедалі ближче

Бюро економічної безпеки офіційно розпочало роботу ще у листопаді 2021 року. За статистикою Офісу генерального прокурора, за весь минулий рік направило до суду лише 12 справ на кілька десятків мільйонів гривень відшкодувань.

‘‘Це в той час, коли тільки нелегальний ринок тютюну краде з бюджету 20,6 млрд грн на рік - цього БЕБ чомусь не бачить’’, - зазначив БЦ Желязняк.

Чому діяльність БЕБ не має результату?

За словами Желязняка, навіть проведені розслідування мають велику кількість процесуальних порушень, які не дозволять діяти реальних результатів, що підтверджується великою кількістю скарг від бізнесу.

«Весь рік у БЕБ йдуть кланові війни між групами впливу всередині органу за контроль, тому на реальну роботу з економічної безпеки часу не вистачає», — каже Желязняк.

Щодо російських активів у БЕБ розпочато низку кримінальних проваджень. Але, за наявною у ТСК інформацією, про належне розслідування не йдеться. Зокрема, нардепу стало відомо, що Офіс Генерального прокурора дає процесуальні вказівки щодо проведення конкретних заходів у рамках розслідування щодо «російських активів», але БЕБ їх не виконує.

За словами Желязняка, за 11 місяців 2022 року БЕБ витратив із держбюджету на свою діяльність 211 млн грн, але держбюджет не отримав жодної гривні.

Таку неефективність, за словами нардепа, можна пояснити лише діями працівників організації щодо приховування порушень та участі у корупційних схемах.

В інтерв'ю виданню «Закон і Бізнес» автор закону про БЕБ Данило Гетьманцев зазначив, що, незважаючи на те, що БЕБ є темою сумноко, «не працює і демонструє відверто негативні показники», у парламенті ще не визначилися, що з бюро робити далі.

За його словами, зараз розглядають різні можливості – від перезавантаження до ліквідації.

На думку Гетьманцева, основна проблема полягає в тому, що до БЕБ набрано лише 7% працівників від штатної чисельності, з них 80% — колишні працівники податкової міліції.

З майбутнім БЕБ визначатимуться після закінчення роботи тимчасової слідчої комісії ВР та оприлюднення її результатів.

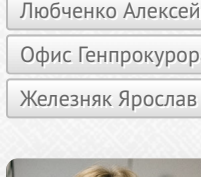
Ліквідація БЕБ – єдине рішення

З 2023 року Бюро економічної безпеки перевело співробітників на скорочений робочий день через [брэк фінансування](#) , повідомив Желязняк у Telegram. Необхідна ліквідація БЕБ.

За його словами, на цей рік БЕБ було закладено у бюджеті майже такту саму суму, як і минулого року — 503 млн. грн. У той же час, минулого року штат відомства було розширено у кілька разів.

«Порахувати, що на більшу кількість людей потрібно більше грошей, зазвичай ніхто з керівництва БЕБ не зміг. Та й займалися у листопаді іншим — активною боротьбою між кланами всередині органу. Ну, ще наприкінці року прем'єр вилікували і на сотні тисяч кандидатів у ФОП закупували, інстаграм-акаунт розвивали», — додав нардеп.

Ольга Прокопишина, переклад [Skelet Info](#)

Марія Войтенко
ОГЛЯДАЧ НОВИНИ

25 січня 2023 р., 18:17

Переглядів: 3541

Коментарі: 2

Роздрукувати

Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus